

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

w sprawie **D. W.** ,

skazanego za czyn z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,

na posiedzeniu w dniu 24 maja 2024 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania karnego

zakończzone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 5 lipca 2023 r., II AKa 489/22,

w zakresie zaskarżenia utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 11 maja 2022 r., XVI K 39/19,

na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

2. obciążyć skazanego D. W. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.

Andrzej Stępka Dariusz Kala Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 11 maja 2022 r., XVI K 39/19, D. W. został uznany za winnego popełnionego w okresie od bliżej nieustalonego dnia czerwca 2010 r. do bliżej nieustalonego dnia stycznia 2011 r. czynu z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., za który wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 39). W związku z tym skazaniem Sąd Okręgowy orzekł wobec D. W. środek karny w postaci zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie handlu złomem na okres 3 lat (pkt 40). D. W. został ponadto uniewinniony od czynu z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt 41) oraz od czynu z art. 273 k.k. (pkt 42). Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono D. W. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt 43), a także orzeczono o kosztach procesu (pkt 46).

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego, w stosunku do D. W. toczącego się na skutek apelacji jego obrońcy i prokuratora, Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 5 lipca 2023 r., II AKa 489/22, w stosunku do D. W. , uchylił zaskarżony wyrok w punkcie 42 i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie do ponownego rozpoznania (pkt 1), a w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy (pkt 2).

Wniosek o wznowienie postępowania zakończony powyższym wyrokiem wniósł obrońca skazanego. Na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. i art. 542 § 1 k.p.k. wniósł o wznowienie postępowania z powodu faktu, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 12 grudnia 2023 r., P 12/22, orzekł, że „art. 15zzr¹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1327, ze zm.) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Wnioskodawca domagał się uchylenia obu wyroków wydanych w sprawie i umorzenia postępowania karnego wobec przedawnienia karalności.

W odpowiedzi na wniosek Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie argumentując, że w sprawie D. W. nie doszło do przedawnienia karalności prawomocnie przypisanego mu czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się niezasadny, dlatego należało go oddalić.

Należy zaznaczyć, że wniosek ten dotyczy wyłącznie rozstrzygnięcia co do jednego czynu, mianowicie przypisanego D. W. w punkcie 39 wyroku Sądu I instancji przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., popełnionego w okresie od bliżej nieustalonego dnia czerwca 2010 r. do bliżej nieustalonego dnia stycznia 2011 r., co do którego wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy (pkt 2 wyroku Sądu odwoławczego). Co do pozostałych dwóch czynów zarzucanych D. W. zapadły następujące rozstrzygnięcia: co do czynu z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. zostało utrzymane w mocy uniewinnienie oskarżonego, zaś co do czynu z art. 273 k.k. wyrok Sądu I instancji został uchylony i sprawa przekazana do ponownego rozpoznania.

Ma rację obrońca skazanego, że wyrokiem z dnia 12 grudnia 2023 r., P 12/22, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że „art. 15zzr¹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1327, z późn. zm.) [dalej: „specustawa COVID-19 – dopisek SN] jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej” (Dz.U. z 2023 r., poz. 2740). Przepis art. 15zzr¹ ust. 1 specustawy COVID-19 przewidywał, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 6 miesięcy po ich odwołaniu nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe (dalej: „wstrzymanie covidowe”).

Powyższe rozstrzygnięcie jest jednak irrelevantne z punktu widzenia oceny czy w chwili orzekania przez Sądy w tej sprawie doszło do przedawnienia karalności czynu przypisanego D. W. w punkcie 39 wyroku Sądu I instancji. Jak już wskazano, czyn ten został popełniony w okresie od bliżej nieustalonego dnia czerwca 2010 r. do bliżej nieustalonego dnia stycznia 2011 r. Nie ulega wątpliwości, że w przypadku przestępstw rozciągniętych w czasie bieg terminu przedawnienia należy liczyć od ostatniego z zachowań wchodzących w jego skład. Jednocześnie, zgodnie z art. 44 § 3 k.k.s. bieg przedawnienia przestępstwa skarbowego

polegającego na uszczupleniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej rozpoczyna się z końcem roku, w którym upłynął termin płatności tej należności. Ponadto, zgodnie z art. 44 § 1 pkt 2 i § 5 k.k.s., gdy czyn stanowi przestępstwo skarbowe zagrożone karą pozbawienia wolności przekraczającą 3 lata karalność przestępstwa skarbowego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 10 lat, a jeżeli w ciągu tego okresu wszczęto postępowanie przeciwko sprawcy, karalność popełnionego przez niego przestępstwa skarbowego ustaje z upływem 10 lat od zakończenia tego okresu. Przestępstwo skarbowe z art. 56 § 1 k.k.s., które przypisano D. W. , od daty czynu do chwili obecnej zagrożone jest karą grzywny do 720 stawek dziennych albo karą pozbawienia wolności, albo oboma tymi karami łącznie. Zgodnie z art. 27 § 1 k.k.s., jeżeli Kodeks nie stanowi inaczej, kara pozbawienia wolności trwa najkrócej 5 dni, najdłużej 5 lat. Z powyższego wynika, że czyn z 56 § 1 k.k.s. stanowi przestępstwo skarbowe zagrożone karą pozbawienia wolności przekraczającą 3 lata, a tym samym przedawnia się z upływem 10 lat od daty czynu, z wydłużeniem tego okresu o kolejne 10 lat w przypadku wszczęcia w tym czasie postępowania przeciwko osobie.

Mając na uwadze powyższe trzeba wskazać, że termin przedawnienia karalności czynu przypisanego skazanemu w punkcie 39 wyroku Sądu I instancji upłynie z dniem 31 grudnia 2031 r. Termin ten bowiem rozpoczął bieg z końcem roku, w którym upłynął ostatni termin płatności podatku, tj. w dniu 31 grudnia 2011 r. Kodeksowy termin przedawnienia to 10 lat, a więc termin przedawnienia upływałby w dniu 31 grudnia 2021 r. Jednak z uwagi na wszczęcie przed tą datą postępowania przeciwko osobie termin ten uległ wydłużeniu i upłynie w dniu 31 grudnia 2031 r. Dlatego też, skoro według „zwykłych” reguł kodeksowych przedawnienie karalności dopiero nastąpi (i to za kilka lat), bez znaczenia dla przedawnienia karalności tego konkretnego czynu D. W. jest to, że Trybunał Konstytucyjny uznał „covidowe wstrzymanie” biegu terminów przedawnienia za niezgodne z art. 2 Konstytucji RP.

Lektura uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego zdaje się sugerować, że wnioskodawca oparł się w swojej argumentacji na stanowisku wyrażonym przez Sąd Apelacyjny co do przedawnienia czynu współoskarżonego R. Ź. . Sąd Apelacyjny wskazał, że czyn tego oskarżonego został popełniony w lutym i marcu

2011 r., a przyjmując 10-cio letni termin przedawnienia karalności zarzucanego mu przestępstwa skarbowego, okres ten upływał z końcem 2021 r. Jednakże Sąd odwoławczy zaznaczył, że wpływ na przedawnienie karalności czynu R. Ż. miało wskazane „wstrzymanie covidowe” biegu terminu przedawnienia. Rzecz jednak w tym, że czyn R. Ż. , którego dotyczy stanowisko Sądu odwoławczego, był kwalifikowany z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. Był to więc czyn zagrożony karą grzywny do 720 stawek dziennych. Tym samym czyn ten przedawnia się według innych zasad niż czyn skazanego D. W. – w terminie 5 lat od końca roku, w którym upływał termin płatności podatku, z możliwością przedłużenia o kolejne 5 lat w przypadku wszczęcia postępowania przeciwko osobie (art. 44 § 1 pkt 1 i § 5 k.k.s.). Dlatego też, w przeciwieństwie do sytuacji D. W. , ściganie czynu R. Ż. rzeczywiście byłoby przedawnione, gdyby nie „wstrzymanie covidowe” biegu terminu przedawnienia, tak jak przedstawił to Sąd Apelacyjny. Z uwagi jednak na inne terminy przedawnienia obu tych czynów nie można przekładać tej sytuacji bezpośrednio na sytuację prawną D. W. .

Podsumowując, w sprawie skazanego D. W. nie zaistniała przesłanka wznowienia postępowania z art. 540 § 2 k.p.k. Powoływany we wniosku wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczył „przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie” w rozumieniu art. 540 § 2 k.p.k. Norma art. 15zzr¹ ust. 1 specustawy COVID-19 pozostawała bowiem bez wpływu na rozstrzygnięcie Sądów w tej sprawie, gdyż niezależnie od „wstrzymania covidowego” karalność czynu skazanego ulegnie przedawnieniu dopiero z dniem 31 grudnia 2031 r. Innymi słowy, wniosek obrońcy skazanego nie jest zasadny, toteż należało go oddalić.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych postępowania wznowieniowego uzasadnia art. 639 k.p.k.

W związku z zapadłym rozstrzygnięciem bezprzedmiotowym było rozpoznawanie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ms]

Andrzej Stępka Dariusz Kala Małgorzata Wąsek-Wiaderek